

TORSDAG

JAG TAR MIG TREVANDE FRAM genom en underjordisk gång. Det borde egentligen vara svart som i en kolsäck, men något slags ledljus gör att jag ser nödortfigt. Jag ser tecken inristade på väggarna och förstår att jag inte är den förste som går här. En del är snabbt ditkrafade hälsningar medan annat tycks vara uråldriga grottmålningar. Det droppar vatten omkring mig hela tiden och jag får inte förlora mig i väggristningarna eftersom taket med ojämna mellanrum blir så lågt att jag måste huka mig eller till och med vika mig dubbel för att komma framåt. Det är något med alla dessa ristningar. Jag känner igen varenda en som om det vore verk av min egen hand. Alla påminner de mig om det liv jag levt samtidigt som de hela tiden tvingar mig vidare. Gången vidgar sig något och längre fram anar jag ett fladdrande ljussken. Som om det brann en eld. Något får mig att sänka farten även om gången nu är helt fri från hinder. Ju närmare jag kommer det fladdrande ljusskenet desto torrare blir det. Droppljuden upphör helt och hållet. Det blir helt torrt omkring mig och också inom mig. Jag blir plågsamt törstig. Då upptäcker jag att vattenflaskan tycks ha glidit ur fickan. Just nu skulle jag kunna ge vad som helst för ett glas vatten!

Det är en lägereld som brinner på golvet mitt i en grottöppning så stor att det inte går att ana vare sig väggar eller tak någonstans. En kraftfull gestalt sitter vid elden med ryggen emot mig och jag tvärstannar. Löfte eller hot? Jag hinner inte bestämma mig för vad jag tror eftersom gestalten börjar tala, utan att vända sig om.

”Jag utgår ifrån att du är törstig!”

Jag flämtar till och blir riktigt rädd. Jag vill säga något men strupen är helt sammansnörd och jag får inte fram ett ljud. När jag ser mot gestalten vid elden igen är det som om den vuxit sig dubbelt så stor. Rösten som talar igen är säkert en oktav lägre.

”Så är det med er alla. Ni blir rädda och kan inte tala. Men jag är helt ofarlig, lille vän. Kom och sätt dig hos mig så får du vatten.”

Jag vill göra vad som helst utom att närma mig denna figur, men jag kan inte göra annat. Törsten bränner som eld och tvingar mig runt elden för att försöka få en glimt av ansiktet på den som talar. Ansiktet som möter mig är ännu mer skräckinjagande än jag kunnat föreställa mig. Dels för att jag känner igen det utan att kunna placera det. Men också för att det är fullt av hemska tatueringar. Gafflar och siffror som bildar sinnrika mönster. Det allra värsta är näsan – för istället för näsborrar har den ett enda stort hål ifrån vars svarta mörker det hela tiden kommer ut rökpuffar. Han skrattar till och säger:

”Det är väl lika bra att vi spelar med öppna kort från början. Jag är så trött på att förklä mig.”

Då ser jag den svarta hästen vid hans sida och vågen som hänger från sadelknappen. Han tycks veta allt om mig och skrattar igen.

”Jag tänkte väl att du skulle känna igen förklädnaden också. Du har läst för mycket lille vän. Och rotat lite för mycket i sånt som egentligen inte angår dig. Det är jag som bestämmer nu och jag har fått i uppdrag från högsta ort att programmera om dig.”

Han sträcker en flaska mot mig. Jag ryggar tillbaka.

”Seså. Drick nu. Du vet att du måste om du över huvud taget ska överleva. För det vill du väl?”

Mitt eget nejvrål väckte mig och jag upptäckte att jag halvstod i sängen och desperat tryckte mig mot väggen. Det tog säkert ett par minuter innan jag var säker på att jag vaknat ur min mardröm. Minuter under vilka jag sakta, sakta gled ner längs

väggen och tillbaka i sängen. När jag så småningom tittade på klockan var hon närmare åtta. Jag andades oregelbundet och var genomsvett. Det tog åtskilliga minuter till innan jag hade hämtat mig tillräckligt för att skriva ned drömmen. Det tog också tid. Jag darrade fortfarande och äcklades av att alla bilderna var glasklara. Kunde inte minnas att jag någonsin haft en så hemsk mardröm och ville egentligen glömma den så fort som möjligt. Men det måste vara något slags budskap i den. Och det var knappast från Gud. Hade den andra sidan fått nys om mig nu? Var det kampen om min själ som hade börjat?

Jag stod oanständigt länge i duschen. Som om maran kunde försvinna på det sättet. Törsten kom tillbaka och det var lika bra att äta frukost med en gång. Det första jag gjorde var att bälga i mig ett par glas apelsinjuice på stående fot. Sedan började jag känna att strupen fungerade och jag kunde lite lugnare börja plocka ihop min vanliga frukost. Tankarna började mala kring vad jag just varit med om. Jag insåg att drömmen var en varning. Att vara vid gott mod är inte detsamma som att vara igenom alla svårigheter. Att ha återvänt till en levande Gudsrelation innebar inte att resten av vägen skulle gå lätt och smidigt, snarare tvärt om. Skulle den resa jag nu inlett fortsätta som den börjat anade jag alltmer våldsamma och skrämmande bilder framöver. Det var helt uppenbart att en demon hade brutit sig in i mitt medvetande och den var så tydlig att det inte kunde bli något annat än en mardröm. Men om nu Gud ville skydda mig, varför släppte han då igenom detta monster?

Det handlade om beredskap. Jag hade sett den himmelska gudstjänsten utan att förstå särskilt mycket. Men det hade givit mig en hoppets grund att stå på inför alla vedervärdigheter som väntade. Vad det nu började handla om var att jag stod i begrepp att se åtskilligt som skulle få mig att ge upp om jag inte ständigt kopplade tillbaka till starten. Gud hade skapat mig till sin avbild och ville mig väl. Men det tog på intet sätt bort det faktum att djävulen och hans anhang härjade till synes fritt i den värld på gott och ont där jag än så länge hörde h... Nej! Jag hörde inte hemma i den värld jag vistades i. Genom mitt dop hörde jag

hemma i en annan värld som jag anat och fått kontakt med de senaste dagarna. Jag var inte bara på semesterresa just nu – hela mitt liv var en resa i främmande land som det var mitt eget ansvar att göra det bästa av. Och det gällde att inte slappna av i vaksamheten. Vare sig på mig själv eller dem jag mötte. Demoner skulle jag möta om och om igen, också i det vakna livet. Även om de sannolikt skulle vara förklädda i motsats till den gångna nattens skräckinjagande gestalt. Sannolikt skulle vakenlivets demoner förklä sig till ljusgestalter som talade demokrati, fred och jämställdhet för att invagga mig i en falsk säkerhet.

Jag råkade så långt kommen i tankarna lyfta blicken bara för att stelna till i fasa. Min rumsgranne som jag delat bord med föregående kväll passerade frukostverandan på väg ut. Och det var hans ansikte som demonen hade lånat i nattens dröm! Han såg inte på mig när han passerade, och han var säkert inte en mer ondskefull människa än jag själv. Men det han sagt och utstrålat föregående kväll hade placerat honom i min mardröm eftersom han var en del av en struktur som inte vill ha med Gud eller Kyrka att göra. Jag tackade Gud att jag sluppit möta hans blick den här gången, för jag vet inte hur jag skulle ha kunnat tackla det. Jag andades djupt flera gånger innan jag reste mig för att hämta mera kaffe. Kanske var han och nattens dröm ett förebud om de domsbasuner som väntade. Jag började göra i ordning mina lunchsmörgåsar för att komma iväg till grottan så fort som möjligt. Men jag blev avbruten.

Kvinnan från grannrummet stod plötsligt vid mitt bord och frågade om hon fick slå sig ned. Jag minns var vi blev avbrutna föregående kväll och bestämde mig för att grottan fick vänta. Här kanske jag hade en uppgift att utföra, så jag sa varsågod. Jag betraktade henne lite i smyg medan jag väntade på att hon skulle ta initiativet. Hon var mycket vacker, även om åldern och livet hade tagit ut sin rätt. Som många andra kvinnor i den åldern hade hon omsorgsfullt sminkat över de flesta tecknen på det förfall som vi alla oundvikligen går igenom. Allra tydligast syntes det runt ögonen där ett fint rynknät helt tydligt var svårt att dölja. Håret var mörkblont och såg äkta ut. Det var långt,

tjockt och lockigt. Det föll vackert över hennes smala skuldror. Efter att ha tagit en smörgåstugga fäste hon sin klarblå blick i min och sa:

”Ursäkta att jag stör dig nu. Men du ställde en fråga till mig igår som jag så hemskt gärna vill försöka besvara.”

”Försöka?”

”Ja, just det. Du förstår, det är inte så lätt. För det första är det snart 40 år sedan jag konfirmerades. För det andra har jag så svårt att komma ihåg.”

”Är det lättare att komma ihåg annat som hände för längesen?”

”Hm... Du sa det. Det tog lång tid innan jag lyckades somna igår kväll och det var jakten efter ett svar på din fråga som malde runt i mig. Jag slogs av misstanken att jag kanske inte *vill* komma ihåg. Och det skrämde mig.”

”Vet du vad som skrämde dig med det?”

Hon tog ett par tuggor till och det syntes tydligt att hon letade efter ett bra svar. Blicken sökte sig runt verandan en stund.

”Jag har en känsla av att jag trots allt fick något under det där året som finns djupt inom mig men som är gömt under en massa annat...”

”Trots allt?”

”Om jag ska börja med vad jag faktiskt minns så var det att jag tyckte prästen var en riktig dönick. Jag var mest intresserad av killar och kläder och brydde mig sällan om vad han sa. Men när jag efter några veckor hade upptäckt att alla killarna i gruppen var hopplöst barnsliga och ointressanta började jag ibland ändå att lyssna till honom. Och när jag nu som vuxen kvinna tänker tillbaka på honom, då inser jag att han var en genuin människa på något sätt. Han trodde på det han pratade om och jag var då alldeles för ung att förstå och uppskatta det.”

”I så fall hade du säkert tur med din konfirmandpräst.”

”Jag vet det nu, men ville inte förstå det då. Han kunde vara oerhört snäll och samtidigt var han sträng på ett sånt sätt som fjortonåriga flickor i regel avskyr. Han satte gränser precis där jag och de andra inte ville ha dem.”

”Fullföljde du konfirmationen?”

”Javisst! Något annat hade varit otänkbart i min familj. Men jag hade väldigt svårt att ta emot nattvarden.”

”Minns du något om varför?”

”Det var något om värdighet. Jag kände mig inte ärlig helt enkelt eftersom jag inte kunde tro på allt som prästen hade sagt.”

Jag kvävde en suck eftersom det inte var första gången jag hörde detta. Men hur skulle jag gå vidare? Jag behövde tänka efter och ursäktade mig med att jag ville hämta en kopp kaffe till. Hon fortsatte med en gång när jag satt mig ner.

”Jag tror faktiskt att mitt krav på mig själv att vara ärlig gjorde att jag aldrig mer ville sätta min fot i en kyrka. Och med undantag av bröllop, dop och begravningar inom familje- och vänkretsen har det blivit så. Ända tills jag kom hit...”

Skuggan över blicken som jag sett föregående kväll kom tillbaka. Jag visste inte vad jag skulle säga, men hon fortsatte. Och nu blev blicken blank.

”När du igår kväll sa att du trodde på Gud som den naturligaste sak i världen kom jag helt enkelt ihåg att jag för länge sedan längtade efter att själv äga en tro.”

”Minns du när du slutade längta?”

”Nej, för jag tror att längtan aldrig dog helt. Men du vet hur det är. Jag gifte mig. Vi hade ett ganska stort kapital att leka med redan när vi startade vårt liv tillsammans och det tog all vår energi. Vi brydde oss inte ens om att skaffa barn”

”Ursäkta mig – men jag får lust att ställa en djupt personlig fråga nu, som egentligen inte angår mig. Och om du tycker att jag är för framfusig får du gärna vägra mig ett svar.”

”Fråga på du.”

”Du sa att ni inte ”brydde er om” att skaffa barn. Var det ett medvetet val eller blev det bara så?”

Nu började tårar rinna längs hennes kinder och jag räckte henne en oanvänd servett. Till att börja med lät hon bara tårarna rinna och sa:

”Jag vet inte varför jag började prata med dig över huvud ta-

get, men du verkar så genuin och pålitlig. Jag vill svara dig ärligt om du lovar att det stannar oss emellan.”

Jag knep fingrarna om ena mungipan och drog dem längs hela munnen som vore den ett blixtlås. Då log hon genom tårarna, lutade sig framåt och mer viskade än sa:

”Jag har gjort två aborter. Första gången när jag var nitton eftersom jag helt enkelt inte ville ha barn då. Andra gången när jag var i trettioårsåldern därför att våra företag krävde allt vårt engagemang och vi kom fram till att barn inte rymdes i vårt liv. Och på något sätt är det som om alltsammans kommer ikapp mig nu. Jag känner mig gammal och förtorkad...”

Äntligen torkade hon kinderna med servetten innan hon snöt sig. Jag övermannades av ömma känslor. Framför mig satt en kvinna som tycktes ha tappat hela sin mening med livet. Men hur skulle *jag* kunna hjälpa henne? Till slut sa jag:

”Om det kan vara någon tröst ser du varken gammal eller förtorkad ut. Snarare mer levande än många andra vi ser omkring oss här på ön. Känner du skuld för de aborter du gjort?”

Hon nickade stilla och jag fick en aning om vad det hela handlade om för henne. Hon såg på mig igen och sa:

”Redan när jag såg dig första gången här på verandan tyckte jag att du såg pålitlig ut. Och det var faktiskt jag som föreslog min man att vi skulle sätta oss vid ditt bord igår. Jag misstänker att du också kämpar med något, för det ser jag i din blick. Och samtidigt verkar du så avspänd. Jag blev helt enkelt nyfiken på vad för slags människa du är. Jag tror att jag längtar efter en sådan inre ro som du utstrålar.”

Först blev jag förvirrad över hennes öppenhet. Sedan kom drömbilden av hennes man som demon tillbaka och gav mig tunghäfta. Vad som helst nu tänkte jag, utom att börja gräva i hennes äktenskap. För det visste jag skulle kunna se ut som en invit till något jag absolut inte ville vara med om. Hon tog mig ur knipan med en direkt fråga.

”Går du med skuld för något, och hur hanterar du i så fall den?”

”Ja nog har jag gjort mig skyldig till ett och annat...”

Jag tystnade för att tänka efter. Hon la huvudet på sned och log vilket uppmuntrade mig att fortsätta.

”Och jag är som sagt kristen vilket innebär att jag hanterar skulden med Jesu hjälp. Jag bekänner för honom allt det som inte blev som han ville och det är han som ger mig den där inre ron som du till min stora förvåning ser...”

Jag såg en liten låga tändas i hennes blick och tystnade. Hon frågade:

”Tror du att det finns något hopp för mig?”

”Javisst tror jag det. Jag kan för övrigt i min tur avslöja för dig att jag kom hit för snart en vecka sen i total hopplöshet, men nu går det allt bättre...”

”Tack vare din tro?”

”Tack vare min tro.”

”Har du några tips om hur man hittar tillbaka till något man aldrig på riktigt har haft?”

”Jaa du... det måste jag få lite betänketid på. Reser ni redan på lördag?”

Hon nickade sakta. Lågan i blicken tilltog i intensitet. Jag fick en idé.

”Har du och din man bestämt något för imorgon förmiddag?”

”Det enda jag vet är att han kommer att sitta på rummet med sin laptop minst hela förmiddagen. Och jag vet inte vad jag ska hitta på.”

”Skulle vi kunna ses till frukost vid ungefär den här tiden? Jag har en idé, men jag vet inte om den funkar...”

Hon log riktigt stort nu. Nickande sa hon:

”Tack ska du ha. Jag hade rätt som trodde att du var en det gick att lita på.”

”Ursäkta mig, men jag har glömt vad du heter. Jag vill gärna be för dig...”

Hennes ögon blev blanka igen. Hon svalde ett par gånger innan hon svarade.

”Jag heter Elisabeth. Än en gång, tack!

Vi skakade hand och jag gick upp till rummet för att förbereda min vandring till grottan.

Innan jag började vandringen läste jag ett par kapitel i Uppenbarelseboken och redan vid de första stegen sedan jag nått stenvägen upptäckte jag hur jag slets mellan två helt olika tankar. Å ena sidan kvinnan som jag i övermod trodde mig kunna hjälpa och ångest över att hon tycktes lita på mig. Vad skulle väl jag kunna ge henne? Å andra sidan var jag lite rädd för vad som skulle möta mig uppe i grottan idag. Också mardrömmens skräckbilder gjorde sig påminda. Om och om igen. Detta sammelsurium inombords fick mig att gå fortare än jag egentligen orkade i det sugande uppförslutet och plötsligt tog kraften slut. Jag satte mig ner mot en trädstam och drack vatten. Jag hade gått mig ordentligt svettig och glömt den lugna lunk jag hittat in i de senaste dagarna. Jag kom att tänka på en rad av Thomas Tranströmer och kände mig stärkt av den: ”Du blir aldrig färdig, och det är som det skall.” Jag la märke till att jag redan var så gott som framme vid grottan, så innan jag fortsatte drog jag på mig långbyxor.

Jag satte mig på samma plats som vanligt, knäppte händerna och sa till Gud:

”Nu är jag här. Och jag är förvirrad, Herre! Men jag är redo för vad du än har i beredskap åt mig idag. Jag hade gärna sluppit mardrömmen i natt, men något säger mig att du släppte genom den som en varning för andligt högmod. Jag tar det och vet att jag borde tacka dig. Men förlåt mig för att jag inte kan det ännu, jag är alltför skärrad... Och... kvinnan du sänt i min väg, eller om du har sänt mig i hennes – jag behöver extra hjälp från dig om det inte ska visa sig att jag lovat för mycket. Och jag undrar också om jag pallar det sjunde sigillet och domsbasunerna och...”

Jag orkade inte ens säga Amen. Det här var bara för mycket. Jag försjönk i tystnad och hoppades innerligt att jag hade tillit nog att lyssna tillräckligt bra. Tack och lov verkade inga turistgrupper vara i antågande och tystnaden djupnade alltmer. För första gången under dessa dagar kändes denna Guds tystnad obehagligt olycksbådande. Jag slöt ögonen för att höra bättre. Och efter en lång, lång stund anade jag rörelser för min inre